

Gemeente Bernheze Rekenkamercommissie
Postbus 19
5384 ZG HEESCH

Behandeld door: Karin van Hal

Telefoonnummer: 0412 458888

Bijlage(n):

Onderwerp: reactie op Rekenkameronderzoek DNI

Uw brief van: 18 augustus 2021

Uw kenmerk:

Registratienummer: **1602061 / 1609739**

Datum: 29 september 2021

VERZONDEN 04 OKT 2021

Beste heren Langerwerf en Op de Laak,

Op 18 augustus hebben wij uw rapportage ontvangen over uw onderzoek naar het niet tot stand komen van De Nieuwe Instelling. U heeft ons om een reactie op dit onderzoek gevraagd. Inmiddels hebben wij op 14 september in een gezamenlijke bijeenkomst het rapport besproken. Aan de hand van een aantal vragen hebt u een toelichting gegeven en wij hebben onze eerste gedachten over het rapport met u gedeeld. Onze reactie hieronder weerspiegelt grotendeels de lijn die wij met u op 14 september hebben besproken.

Uw rapportage mag met recht een kritisch rapport genoemd worden. Wij zijn zelf ook kritisch al is het maar omdat wij het hele (besluitvormings)proces rondom De Nieuwe Instelling als een enerverende episode hebben ervaren. En we denken dat deze ervaring bij meerdere betrokken partijen leeft. Het is daarom goed om te reflecteren en daarbij ook ons eigen handelen onder de loep te nemen. Uw rapport vervult hierbij een waardevolle rol.

Onze algemene reactie is tweeledig en gaat over regievoering en kaderstelling en over verschillen in ambitie en visie.

Regievoering en kaderstelling

Uw onderzoekspzet spitst zich toe op de vraag of de gemeente voldoende regie heeft gevoerd in het totale proces. Deze vraag veronderstelt dat het proces is ingezet vanuit inhoudelijk en financieel inkaderen vooraf. Maar destijds is bij de start van het proces echter bewust gekozen voor het uitgangspunt van co-creatie. De inzet was om De Nieuwe Instelling tot stand te laten komen in een samenwerking tussen betrokken partijen, elk vanuit hun eigen kracht, met de gemeente in een faciliterende rol. In een dergelijke aanpak is de vraag over het functioneren van het systeem als geheel beter op z'n plaats dan de vraag naar regievoering door de gemeente. We begrijpen dat u op basis van uw opzet tot uw conclusies over kaderstelling en regie komt (conclusie 1 en 2), maar een bredere benadering vanuit co-creatie had wellicht tot andere of aanvullende uitkomsten geleid.

Overigens onderkennen we dat we het uitgangspunt van co-creatie krachtiger hadden kunnen communiceren met betrokken partijen (inclusief gemeenteraad) en wat dit voor het proces betekende.

Inmiddels is het maatschappelijk denken over eigen kracht, co-creatie en de rol van de overheid veranderd; een aanpak zoals bij in het proces van DNI ziet er in het huidige tijdsgewricht anders uit.

Ambitie en visie

We constateren dat gedurende het proces een verschil in ambitie en visie ontstond tussen diverse betrokkenen. Ten aanzien van de positie van de raad zegt u daarover terecht iets in conclusie 3.

Tussen bestuur DNI io en gemeentebestuur ontstonden allengs ook steeds grotere verschillen in ambitie en visie over het eindresultaat. Vanaf het moment dat dit medio 2018 duidelijk werd, hebben wij dit ambtelijk en bestuurlijk meerdere keren onder de aandacht gebracht bij partijen. Ook de randvoorwaarden die wij gezamenlijk, met alle betrokken partijen, hebben opgesteld gingen hiervan uit. Wij hebben hierbij de nota gemeenschapshuizen impliciet en ook diverse malen expliciet als kader benoemd: DNI moest simpeler en kleiner. De andere partijen hadden echter een andere opvatting over het eindresultaat. Naar onze mening is dit niet gelegen in het feit dat de nota niet bekend zou zijn maar in een wezenlijk andere opvatting over de toekomst van De Nieuwe Instelling. Wellicht dat de vele personele wisselingen bij partijen hier ook een rol in hebben gespeeld. Ook de verslechterende verhoudingen aan het einde van het proces deden de zaak geen goed (conclusie 6). Weliswaar noemt u in uw rapport dat vele partijen hebben bijgedragen aan het verloop van deze casus maar wij missen hier toch een wat verdiepende kritische noot richting deze partijen. Terugkijkend op het hele traject, hadden we wellicht eerder een besluit moeten nemen om een pas op de plaats te maken om te heroverwegen.

In vervolg op onze algemene reactie hierboven gaan wij hieronder specifiek in op uw aanbevelingen. Hierin zien wij aanknopingspunten voor toekomstige verbeteringen.

1. Bezie de nota gemeenschapshuizen opnieuw in het licht dat de kern Heesch qua inwoneraantal en sociale structuur afwijkt van de andere kernen. Wil je in je beleidsuitgangspunten hierop onderscheid maken?

De nota gemeenschapshuizen is weliswaar niet meer van recente datum maar biedt nog voldoende basis voor ons huidige beleid en voor differentiatie, inclusief de iets andere positie van de kern Heesch. Het gemeenschapshuis draait voor en door de inwoners van de kern en dat geeft het gemeenschapshuis bestaansrecht.

2. Ontwikkel voor maatschappelijke projecten van deze omvang en complexiteit een meer modelmatige benadering.

Deze aanbeveling kunnen wij alleen maar onderschrijven. Op dit moment zetten wij vanuit de doorontwikkeling van onze organisatie de eerste stappen voor meer regie op complexe onderwerpen en projecten. Zo bepalen we vooraf de mate van inwonersparticipatie. Dit leggen we vast in ons jaarlijkse concernplan dat we ter informatie aanbieden aan de gemeenteraad. Daarnaast gaan we de methode projectmatig creëren gebruiken, waarin de GROTIK-elementen een rol spelen. Op deze manier bereiken we meer regie op inhoud van een onderwerp/project en zijn we bij aanvang duidelijk over het opdrachtgever- en opdrachtnemerschap. Deze manier van werken staat daarmee ook in verbinding met onze voornemens als reactie op aanbevelingen drie en vier.

3. Zorg voor realistische inhoudelijke uitgangspunten en stel deze als raad vooraf vast

Uw advies is om de raad bij grote dossiers beter in positie te brengen en te zorgen voor duidelijke randvoorwaarden. Het is goed om hierover al bij aanvang van het proces het gesprek met de raad te voeren. Ook als het vertrekpunt co-creatie is. We werken inmiddels steeds vaker met startnotities, maar dit onderzoek leert ons dat we de manier waarop we dat doen nog eens kritisch tegen het licht moeten houden. We gaan hierover met de raad in gesprek.

4. Verbeter de aanpak en voorbereiding van de opiniërende besprekingen

Deze aanbeveling nemen we over: we zijn er al over in gesprek met de gemeenteraad. Belangrijk hierbij is de rolverdeling tussen de raad en het college. Ook het delen van informatie en de hoeveelheid informatie, de kwaliteit van het voorstel ter opiniërende bespreking en de wijze van discussiëren en afconcluderen in de raadscommissie is hierbij een gesprekspunt. We verwachten ook gebruik te kunnen maken van enkele resultaten van de raadswerkgroep 'democratische kwaliteit'.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

Peggy Hurkmans
secretaris

Marieke Moorman
burgemeester

*De gemeente Bernheze gaat geen verplichtingen aan via brieven met of door individuele medewerkers.
U kunt aan deze brief geen rechten ontleen, tenzij er een besluit bij zit.*